

критерієм, який розмежовує ці концепції. Положення, що базуються на визначенні співучасті як самостійної форми злочинної діяльності є більш логічним і обґрунтованим. При цьому категорично відокремлювати діяння виконавця злочину від діянь інших співучасників не можна, оскільки втрачається зв'язок, який опосередковано і визначає участь декількох осіб у вчиненні злочину як співучасті.

Список використаних джерел

1. Григорьев В.А. Соучастие в преступлении по уголовному праву Российской Федерации / В.А. Григорьев. – Уфа . 1995. – 76 с.
2. Зелинский А.Ф. Соучастие в преступлении / А.Ф. Зелинский. – Волгоград. 1971. – 43 с.
3. Новицький Г.В. Поняття і форми співучасті у злочині за кримінальним правом України: [Наук.-практ. посіб.] / Г.В. Новицький – К.: Вища школа, 2001. – 95 с.
4. Гамкрелідзе О.К. Соисполнительство и посредственное исполнение преступления по советскому уголовному праву. Тбилиси, 1973. – 124 с.
5. Гузун В.У. Формы соучастия в преступлении: Автореф. дис. канд. юрид. наук. 12.00.08. / В.У. Гузун. – М., 1975. – 22 с.

**ДЕЯКІ АСПЕКТИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (В ЧАСТИНІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА
ПОРУШЕННЯ ПОРЯДКУ ВИГОТОВЛЕННЯ ДОКЛІНІЧНОГО
ВИВЧЕННЯ, КЛІНІЧНИХ ВИПРОБУВАНЬ І ДЕРЖАВНОЇ
РЕЄСТРАЦІЇ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ)**

Бабанли Каріна Миколаївна, адвокат

Беззаперечним є той факт, що держава зобов'язана належним чином упорядкувати суспільні відносини у сфері виготовлення, доклінічного вивчення, клінічних випробувань і державної реєстрації лікарських засобів, оскільки така сфера значною мірою впливає на здоров'я населення.

Порушення порядку у зазначеній сфері повинні викликати відповідну реакцію з боку держави, а найбільш істотні порушення, які наділені значним ступенем суспільної небезпечності, які заподіюють або можуть заподіяти шкоду здоров'ю населення, очевидно, мають бути віднесені до діянь, відповідальність за які встановлена у Кримінальному кодексі України.

Останнім часом законодавець значною мірою активізував процес криміналізації діянь, які полягають у фальсифікації лікарських засобів, а також у порушенні порядку доклінічного вивчення, клінічних випробувань і державної реєстрації лікарських засобів, що виявилось у доповненні КК України статтею 321-1 «Фальсифікація лікарських засобів або обіг фальсифікованих лікарських засобів» та статтею 321-2 «Порушення встановленого порядку доклінічного вивчення, клінічних випробувань і державної реєстрації лікарських засобів». Такі зміни потребують не лише сприйняття, але й глибокого наукового аналізу, оскільки криміналізація окремих діянь повинна узгоджуватись із загальними принципами побудови Загальної та Особливої частини Кримінального кодексу України як цілісного нормативно-правового акту, покликаного вирішувати надважливе завдання щодо правового забезпечення охорони прав і свобод людини і громадянина, власності, громадського порядку та громадської безпеки, докільля, конституційного устрою України від злочинних посягань, забезпечення миру і безпеки людства, а також запобігання злочинам.

Варто відзначити, що криміналізація є об'єктом посиленої уваги сучасних науковців, які наполягають на тому, що такий процес не може відбуватись безсистемно та необґрунтовано. Як зазначає О.М. Костенко, кримінально-правовий позитивізм в законодавчій діяльності є ідеологічною основою для зловживань законодавцем криміналізацією та декриміналізацією, оскільки його воля і свідомість, не узгоджені з законами

соціальної природи, знаходяться у стані сваволі та ілюзій. І навпаки: кримінально-правовий натуралізм є ідеологічною основою для здійснення законодавцем криміналізації та декриміналізації, які відображає закони соціальної природи (закони природного права) [1, 345].

Ми повністю підтримуємо те, що встановлення відповідальності за діяння, які, за своєю природою злочинними не є, не сприяє розвитку суспільства, зупиняє економічний, соціальний поступальний рух, більше того, може призвести до безпідставного покарання особи із використанням засобів кримінального юстиції.

Поряд із криміналізацією діянь, особливої уваги заслуговують покарання, які встановлюються у санкціях криміналізованих діянь. У цьому контексті постає питання доцільності визначення покарання у виді позбавлення волі на строк від трьох до п'яти років з конфіскацією фальсифікованих лікарських засобів, сировини та обладнання для їх виготовлення за вчинення злочину, передбаченого частини першої ст. 321-1 КК України, а саме за виготовлення, придбання, перевезення, пересилання, зберігання з метою збуту або збут завідомо фальсифікованих лікарських засобів. Звертаємо увагу на те, що зазначена санкція містить безальтернативне покарання у виді позбавлення волі. Такий злочин є злочином із формальним складом, для настання відповідальності за вчинення якого злочинні наслідки обов'язковими не є.

Вважаємо, що побудова санкції ст. 321-1 КК України не відповідає суспільній небезпечності такого посягання. Для прикладу, за умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження встановлено покарання у виді виправних робіт на строк до двох років або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавлення волі на строк до трьох років. Таким чином, за злочин проти здоров'я особи, внаслідок якого спричиняється тривалий розлад здоров'я або значна стійка втрата працездатності менш як на одну третину передбачено три альтернативних різновиди покарання, найбільш суворе із яких (позбавлення волі на строк до трьох років) є найменш суворим покаранням за вчинення злочину, відповідальність за який встановлена у ст. 321-1 КК України.

На аналогічну проблему звертає увагу і Д. С. Азаров, який вказує, що КК України містить значну кількість норм про відповідальність за посягання, ознаки складів яких не повною мірою відповідають зазначеній характеристиці злочинів певного ступеня тяжкості. Як приклад, вчений наводить контрабанду, яка віднесена законодавцем до тяжких злочинів, хоча він не посягає на особливо важливі суспільні відносини та має формальний склад. Це посягання визнано законодавцем тяжчим, ніж зґвалтування (ч. 1 ст. 152 КК), що належить до злочинів середньої тяжкості. Хуліганство (ч. 1 ст. 296 КК), яке часто супроводжується насильством та вчиняється з низьких мотивів, визнано злочином невеликої тяжкості [2, 10].

У зв'язку з вищевикладеним, можна дійти висновку про те, що встановлення відповідальності за посягання у сфері виготовлення, доклінічного вивчення, клінічних випробувань і державної реєстрації лікарських засобів потребує досліджень як з позицій теорії криміналізації, так і з позицій забезпечення системності санкцій у Законі про кримінальну відповідальність.

Список використаних джерел:

1. Костенко О. М. Чому кража являється преступлением? О мировоззренческих основах уголовного правоведения / О. М. Костенко // Кримінальний кодекс України 2001 р.: пробле-ми застосування і перспективи удосконалення: тези доповідей та повідомлень учасників Міжнародного симпозіуму, 21–22 вересня 2012 року. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012 – С. 344–347.

2. Азаров Д. С. Класифікація злочинів за ступенем тяжкості в контексті криміналізації суспільно небезпечних діянь / Д. С. Азаров // Кримінальний кодекс України 2001 р.: пробле-ми застосування і перспективи удосконалення: тези доповідей та

СУД ПРИСЯЖНИХ: РЕАЛІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРОВАДЖЕННЯ

Рослий Микола Леонідович, студент ННІПП НАВС

У світовій юридичній практиці співіснують дві основних моделі суду присяжних — європейська і англо-американська.

Європейська модель передбачає участь так званих шеффенів, народних засідателів (в основному у Франції та Німеччині), котрі досліджують всі матеріали справи і спільно з суддями вирішують питання права і факту. Англо-американська модель передбачає, що суд присяжних самостійно у відсутність судді виносить вердикт про винуватість або невинуватість підсудного, котрий обов'язковий для судді, і вирішує тільки питання факту.

Європейські експерти запропонували для України впровадження такого інституту як суд присяжних, який, як вони вважають, буде ефективним як у ряді європейських країн.

Суд присяжних — інститут судової системи, що складається з колегії присяжних засідателів, відібраних за методикою випадкової вибірки тільки для даної справи і вирішують питання факту, і одного професійного судді, вирішального питання права.

У статті 124 Конституції України сказано, що народ безпосередньо бере участь у здійсненні правосуддя через народних засідателів і присяжних. Закон України «Про судоустрій та статус суддів» передбачає положення, що судову владу реалізують професійні судді та, у визначених законом випадках, народні засідателі і присяжні шляхом здійснення правосуддя в рамках відповідних судових процедур. Народ бере участь у здійсненні правосуддя через народних засідателів і присяжних.»

Кримінально-процесуальний кодекс України (затверджений 2012) передбачає право осіб, які скоїли або підозрюваних в скоєнні злочину, за який передбачається довічне позбавлення волі вимагати розгляду його кримінальної справи у складі двох професійних суддів і трьох присяжних суду.

Ураховуючи різні правові позиції щодо впровадження суду присяжних в Україні, ми не поділяємо думку його прихильників, оскільки законодавець, запроваджуючи цей інститут, виходив з того, що такий суд — це загальнодемократичне надбання людства і нині є найкращою формою вчинення правосуддя. Та, повертаючись до минулого, то ми бачимо: цей інститут запроваджено тоді, коли в державах існувала монархічна форма правління, і конституція мала декларативний характер, а вся влада була сконцентрована в руках однієї особи. Суд присяжних та притаманні йому процедури покликані були зменшити тиск карального апарату влади /держави/ на здійснення правосуддя.

Конституція України передбачила таку форму судочинства, як суд присяжних, але, водночас, законодавець не зобов'язав створити цей інститут саме в цей період і не вказав точну дату його створення в майбутньому. На наш погляд, вводячи ці статті до Конституції України, законодавець передбачав створення суду присяжних у час, коли економічно-політичні відносини в державі стабілізуються, тобто, коли держава забезпечить першочергові права громадян на працю та на відповідну їй оплату. На нинішньому етапі розвитку економіки нашої держави це право сповна не реалізується. Населення багатьох регіонів країни змушене в пошуках роботи виїжджати за межі держави. Статистика стверджує, що це